

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та
менеджменту
Кафедра журналістики та українознавства

06-10-72М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з виробничої (редакційної) практики
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою
«Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика»
денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
протокол № 2
від 19 жовтня 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки з виробничої (редакційної) практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалавського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Дзюба М. М., Демедюк Н. В. – Рівне : НУВГП, 2021. – 20 с.

Укладачі: Дзюба М. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та українознавства; Демедюк Н. В., старший викладач кафедри журналістики та українознавства.

Відповідальна за випуск: Малевич Л. Д. к.філол.н., доцент, завідувач кафедри українознавства.

Керівник групи забезпечення: Супрун В. М., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та українознавства.

© Дзюба М. М.,
Демедюк Н.В., 2021
© НУВГП, 2021

З М І С Т

1. Мета й завдання виробничої (редакційної) практики.....	4
2. Організація та керівництво практикою.....	6
3. Зміст виробничої (редакційної) практики.....	9
4. Звітна документація й оцінювання практики	10
Додаток 1. Зразок титульної сторінки «Звіту».....	14
Додаток 2. Зразок «Щоденника» практики.....	15

1. Мета й завдання виробничої (редакційної) практики

Виробнича (редакційна) практика – обов’язкова компонента освітньо-професійної програми «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика». Вона передбачає ознайомлення здобувачів із особливостями медіа як соціального інституту, їх практичної роботи з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань, формування навичок та набуття професійного досвіду. Практика дає змогу визначити ступінь професійної здатності здобувачів й викристалізовує напрям їх журналістської спеціалізації, залучає здобувачів до активної взаємодії з журналістами-професіоналами, дає їм змогу не тільки глибше засвоїти знання, а й перевірити свої вміння.

Виробнича (редакційна) практика тісно пов'язана зі змістом фахових навчальних дисциплін («Редагування в ЗМІ», «Види журналістики за проблематикою», «Інформаційна журналістика», «Аналітична журналістика», «Художньо-публіцистичні жанри», «Теорія і практика журналістської діяльності», «Пресова журналістика», «Фотожурналістика», «Інтернет-журналістика», «Теле-, радіожурналістика») і є наступною (другою) в системі наскрізних практик ОП «Журналістика» (після виробничої (ознайомчої) практики).

Мета практики – закріпити в умовах, максимально наближених до професійної діяльності, набуті теоретичні знання, засвідчити їх потребу для журналістської творчості, застосувати у практичній професійній діяльності загальні та фахові компетенції, сформовані за час аудиторного навчання, виробити в здобувача як у майбутнього фахівця навичку продовжувати навчання в умовах практичної діяльності.

Завдання практики:

- ознайомитися із діяльністю певної редакції, її структурою, місцем в системі сучасних українських медіа, функціональними обов’язками її працівників;
- пройти стажування на одній із посад;

- набути навичок автора-кореспондента і редактора з підготовки матеріалів для програм радіо, телебачення, інтернет-видання;

- генерувати та обробляти власний контент, створювати певний інформаційний продукт;

- використовувати графічні, аудіовізуальні засоби мовлення;

- ознайомитися з архітектонічними, жанровими, мультимедійними особливостями журналістських сайтів, опанувати методику їх оновлення.

Комплексні завдання, що складають зміст цієї практики, орієнтують на формування таких професійних компетентностей:

- здатність усно й писемно спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя;

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації й організації безпечної діяльності;

- здатність до міжособистісної взаємодії, працювати як самостійно, так і в команді;

- знання правових та морально-етичних аспектів діяльності, а також професійних кодексів поведінки;

- здатність навчатися, усвідомлювати потребу навчання, розвитку творчого мислення, постійного духовного й інтелектуального самовдосконалення впродовж життя;

- здатність знаходити актуальну тему, формувати інформаційний контент, створювати різножанровий та соціально диференційований інформаційний продукт;

- здатність розвивати й підтримувати на якісному рівні творчі навички та публіцистичну майстерність;

- демонструвати знання з теорії та методики журналістики (жанрової типології, видів журналістики за способами трансляції інформації (друковані ЗМІ, електронні ЗМІ), за контентом (політична, військова, спортивна, політична, розслідувальна, екологічна, релігійна та ін.), мас-медійної логіки в практичній діяльності.

У процесі проходження практики здобувачі мають продемонструвати такі програмні результати навчання:

- пояснювати свої виробничі дії на основі здобутих знань з погляду можливості їх застосування в професійній діяльності;
- дотримуватися принципів і правил безпечної діяльності;
- володіти практичними навичками працювати самостійно або в групі, отримувати результат в умовах обмеженого часу з наголосом на професійній сумлінності та унеможливленні плагіату;
- координувати виконання індивідуального завдання із завданнями колег;
- виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, інформаційні процеси, про які бракує знань, і розкривати способи і джерела здобування таких знань (РН).

2. Організація та керівництво практикою

Організація виробничої (редакційної) практики для здобувачів спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556 – VII від 01.07.2014 р., положення «Про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами), листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93 «Про практичну підготовку здобувачів», рекомендацій про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році, Концепції практичної підготовки здобувачів Національного університету водного господарства та природокористування (<http://ep3.nuwm.edu.ua/5617/>), Тимчасового положення про організацію проведення практик для здобувачів вищої освіти НУВГП (<https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/nmv/documenty>).

Університет має повне забезпечення базами практики для здобувачів спеціальності 061 «Журналістика» в межах укладених угод між НУВГП та медійними організаціями – базами практик (<https://nuwm.edu.ua/nni-em/kaf-ukr/praktika>).

Розподіл студентів на бази практики і призначення керівників з числа викладацького складу проводиться згідно з наказом ректора Національного університету водного господарства та природокористування. За погодженням із керівниками практики здобувачі можуть самостійно обирати собі базу практики, але не пізніше ніж за місяць до початку практики.

Проходження виробничої практики кожним здобувачем є обов'язковим.

До виробничої практики допускаються здобувачі, що виконали всі вимоги навчального плану, без заборгованостей склали залікову та екзаменаційну сесію.

Перед початком практики викладач кафедри (керівник практики) проводить збори здобувачів, на яких доводить до їхнього відома мету й завдання та порядок проходження практики; повідомляє дати початку і закінчення практики, вимоги до звіту про практику, порядок і терміни його захисту.

У період практики здобувачі виконують роботу з журналістської діяльності як позаштатний кореспондент редакції, а за наявності вільної посади й за рекомендацією кафедри може бути тимчасово зарахований до штату.

Протягом усієї практики студент уважно вивчає досвід внутрішньої редакційної роботи, зокрема форми і методи її організації, практику проведення робочих нарад, специфіку роботи позаштатних відділів, громадських приймалень, корпунктів. Під час практики здобувачі-практиканти зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку бази практики. Важливим показником успішної практики є участь студента в громадській діяльності організації, що є базою практики; творче ставлення до виконання редакційних завдань; формування власного журналістського творчого доробку. Виконану за кожен день роботу здобувачі висвітлюють у щоденниках.

Керівники практики від інституту та бази практики контролюють проходження здобувачами практики і виконання її програми й графіку робіт. На завершення практики здобувач складає звіт про практику й захищає його.

Тривалість виробничої (редакційної) практики – два тижні. Час практики розподіляється орієнтовно таким чином:

- ознайомлення з редакцією ЗМІ, правилами внутрішнього трудового розпорядку, інструктаж з безпеки життєдіяльності та навчання за основними виконуваними функціями – 1 день;

- виконання мети і завдань практики – 9 днів;

- підготовка й оформлення звіту з практики, щоденника практики, подання звіту на перевірку – 3 дні;

- захист звіту про практику – 1 день.

До обов'язків керівника практики від кафедри входить:

- до початку практики видати кожному практиканту індивідуальне завдання;

- представити здобувачів-практикантів керівнику бази практики, який закріплює практикантів за керівниками практики від бази практики.

- своєчасно отримати від керівника бази практики витяги з наказу про прийняття здобувачів вищої освіти на практику та призначення керівників практики від бази практики;

- під час проведення практики постійно контролювати забезпечення належних умов праці і побуту практикантів та дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства;

- контролювати виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, ведення табеля відвідування здобувачами бази практики;

- надавати практикантам методичну допомогу у розв'язанні завдань, визначених програмою практики;

- своєчасно подавати завідувачеві кафедри письмовий звіт про ведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її удосконалення.

Під час практики здобувач повинен:

- виконувати завдання, передбачені програмою практики;

- виконувати доручену йому роботу і вказівки керівників практик (від кафедри і від організації, де здобувач проходить практику);

- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку організації, а також правила охорони праці й техніки безпеки;
- повідомляти керівника від кафедри про хід роботи й про всі відхилення та труднощі проходження практики;
- систематично вести щоденник практики і своєчасно накопичувати матеріали для звіту про проходження практики.

Після закінчення терміну практики здобувач повинен скласти письмовий звіт про проходження практики й здати його разом із щоденником своєчасно, у встановлені терміни і виступити із захистом.

3. Зміст виробничої (редакційної) практики

Зміст виробничої (редакційної) практики зумовлений її видом і метою.

Упродовж практики студент повинен виконати таку роботу:

1. Ознайомитися з редакцією ЗМІ, концепцією її діяльності, правилами трудового розпорядку і функціональними обов'язками на час проходження виробничої практики.

2. Підготувати такі журналістські матеріали:

для ТБ: підготувати для ефіру 2 матеріали інформаційного жанру (бліц-опитування, сюжет, репортаж, коментований відеоряд тощо);

для радіо: підготувати до виходу в ефір не менше п'яти різножанрових матеріалів інформаційного характеру (замітка, звіт, інтерв'ю). Зробити аудіозапис власного журналістського матеріалу;

для інтернет-ЗМІ: підготувати та опублікувати на сайті не менше п'яти журналістських матеріалів, один із яких має містити мультимедійні елементи.

3. Вивчити нормативну і методичну документацію з питань журналістської діяльності.

4. Звітна документація й оцінювання практики

Звітна документація є глибоко змістовним складником практики, засвідчує пророблену здобувачем під час практики роботу. До звітної документації входять такі обов'язкові складники:

- 1) звіт;
- 2) щоденник практики;
- 3) творчі матеріали.

Звіт здобувача про практику створюється в довільній формі, але передбачає обов'язкове висвітлення таких аспектів:

- 1) загальні відомості про організацію-базу практики;
- 2) обов'язки журналістів при створенні випуску ЗМІ;
- 3) перебіг проходження практики – виконання доручень редактора чи журналіста-керівника, підготовка різножанрових текстів до друку (від пошуку актуальної теми до процесів авторського редагування), оформлення результатів практичної діяльності (добірки публікацій) тощо (титульний аркуш - *Додаток 1*).

- 4) Висновки та пропозиції.

Щоденник практики – це хронологічно послідовний опис праці здобувача. У ньому повинен бути описаний кожен день його перебування на практиці (*Додаток 2*). Здобувач зобов'язаний вести щоденник кожного дня, записуючи після закінчення роботи всі події свого професійного життя. У щоденнику слід записувати переважно не думки (хоча вони й не зайві), а події. Свої думки й оцінки здобувач висловлює у звіті. Завдання ж щоденника – подати вичерпну інформацію про його практичну діяльність, виникнення проблем і рух до їх розв'язання, обсяг перешкод та виконану для їх подолання роботу.

Щоденник допомагає систематизувати творчий процес, правильно розподілити час, самокритично проаналізувати зроблене.

Щоденник повинен завізувати керівник практики.

Цей звітний документ заборонено писати по пам'яті, особливо в останній день перед подачею звітної документації на кафедрі.

Творчі матеріали. Виконані під час практики творчі завдання треба подати на DVD-носії на кафедру у встановлений термін.

Оцінка за практику виставляється з урахуванням поточної роботи студента під час проходження практики й у результаті оцінювання документів, зданих після проходження практики на кафедрі та захисту на підсумковій конференції.

Захист практики приймає призначена завідувачем кафедри комісія в складі представників кафедри.

Під час захисту виступають: здобувач-практикант, керівники практики, члени комісії.

Публічне оголошення результатів практик та переможців відбувається у день захисту практики.

Оцінювання результатів практики студентів здійснюється за такою шкалою:

Загальна кількість балів – 100. До загальної кількості балів входять:

- 1) ведення щоденника: 0 – 10 балів.
- 2) повнота звіту: 0 – 10 балів.
- 3) творчі матеріали практики: 0 – 80 балів (оцінюється різножанровий журналістський продукт).

Здобувач, що набрав таку кількість балів отримує оцінку:

90 – 100 балів – «відмінно»;

74 – 89 балів – «добре»;

60 – 73 бали – «задовільно»;

35 – 59 балів – «незадовільно».

Оцінка виставляється за шкалою ECTS.

Успішне й продуктивне проходження практики є гарантом якісної професійної підготовки здобувача до майбутньої масово-інформаційної діяльності.

Література

Нормативна

1. Закон України «Про доступ до публічної інформації».
URL: <https://goo-gl.su/KelpK>

2. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації». URL: <https://google.su/qSu4SJ>

3. Закон України «Про інформацію». URL: <https://google.su/UhAUjYC>

4. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». URL: <https://goo-gl.su/cxMm>

5. Закон України «Про телебачення і радіомовлення». URL: <https://goo-gl.su/sm5Oz6MA>

6. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://goo-gl.su/NQHxc>

7. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів». URL: <https://google.su/Kgl3ID8y>

8. Закон України «Про захист суспільної моралі». URL: <https://goo-gl.su/w6w8Pu>

9. Закон України «Про державну таємницю». URL: <https://goo-gl.su/BJMTOzi>

10. Кодекс професійної етики українського журналіста. URL: <http://www.cje.org.ua/ua/code>

11. Наказ Міністерства освіти України №93 від 08.04.93 р. «Про затвердження “Положення про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України” (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства № 351 від 20.12.94). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>

Допоміжна

1. Вайшенберг З., Кляйнштойберг Г.-Й., Пьорксен Б. Журналістика та медіа : довідник. Київ : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. 529 с.

2. Голуб О.П. Медіакомпас : путівник професійного журналіста : практичний посібник. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.

3. Методичні вказівки з виробничої (ознайомчої) практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою

«Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Галич В. М. Рівне : НУВГП, 2021. 15 с.

4. Різун В. Ідея журналістської освіти в контексті дискурсу про університет. *Ученые записки Таврического нац. ун-та им. Вернадского*. Филология. Том 19 (58). № 5. С. 335–345.

5. Різун В. Нова журналістська освіта в Україні // Збірник праць кафедри української преси. Львів, 2000. Вип. 3. С. 267–269.

4. Здоровега В. Підготовка журналістів: погляди збоку і зсередини. *Збірник праць кафедри української преси*. Львів, 2000. Вип. 3. С. 94–101.

7. Квіт С. Нові медіа і журналістська освіта. *Творчі та організаційні особливості функціонування сучасного медійного простору*: Збірник наук. праць. Т. 1. Тернопіль-Львів, 2008. С. 79–84.

8. Комісія з журналістської етики. URL: <http://www.cje.org.ua/ua/code>

9. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>

10. Національна спілка журналістів України. URL: <http://nsju.org/>

Додаток 1

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра журналістики та українознавства

З В І Т

про проходження _____ практики
назва практики

_____ термін практики

в редакції _____
назва установи

Виконав здобувач

_____ спеціальності, шифр групи

_____ прізвище, ім'я, по батькові

Керівник

_____ вчений ступінь, прізвище, ім'я, по батькові

Керівник практики від установи _____
підпис

_____ посада, прізвище, ім'я, по батькові

Печатка установи

Рівне – 2021

Додаток 2

_____ (назва вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет
(відділення) _____

Кафедра (предметна, циклова комісія) _____

освітньо-кваліфікаційний рівень _____

напрямок підготовки _____

спеціальність _____
(номер, назва)

_____ курс, група _____

Студент _____
(прізвище , ім'я , по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства “ _____ ” _____ 20__ р.

(посада, підпис, прізвище та ініціали відповідальної особи)

вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
підприємств “ _____ ” _____ 20__ р.

(посада, підпис, прізвище та ініціали відповідальної особи)

1. **Календарний графік проходження практики**

№ з/п	Назва робіт	Тижні проходження практики					Примітки про виконання
		1	2	3	4	5	

Підписи керівників практики:
 від вищого навчального закладу _____
 від підприємства, організації, установи _____

4. Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

---

5. Висновок керівника практики від вищого навчального закладу про проходження практики

Дата складання звіту « ____ » _____ 20__ р.

Оцінка:

за національною шкалою _____

(продіями)

кількість балів _____

(цифрові протиси)

за шкалою ECTS _____

Підпис керівника практики від вищого навчального
закладу _____